

ternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) noterer, at ekspropriationsbestemmelsen primært er medtaget af tekniske årsager, fordi der er tale om en anlægslov. I Borrisområdet er der næsten ikke erhvervet jord, og dette område bør betragtes for sig selv. Med lovforslagets dyrkningsrestriktioner vil der blive yderligere behov for erstatningsjord, og da lodsejernes rentabilitet afhænger af, at de kan klare harmonikravene, bør der gøres en ekstra indsats for den frivillige jordfordeling.

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti havde gerne set, at man startede med det østlige projekt, så man kunne indhøste erfaring, før man gik videre i vest. Det noteres i denne forbindelse, at Skjern Å projektet vil betyde, at der i en årække ikke vil kunne iværksættes nye naturprojekter, fordi Skjern Å projektet sluger alle midlerne, jf. henvendelse fra Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet.

Et mindretal inden for flertallet (Venstres, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) noterer, at der ikke er foretaget en uvildig vurdering af det lokale alternativ, som senest blev sendt til udvalget fra Fællesbestyrelsen for Landvindingslagene. Dermed mangler der en vurdering af, om man - mere enkelt og billigt - kunne få mere miljø for færre penge uden det store gravearbejde i vest.

Et andet mindretal inden for flertallet (Venstres medlemmer af udvalget) har noteret, at udvalget har drøftet muligheden for i samarbejde med Teknologirådet at arrangere en høring om Skjern Å-laksens overlevelse. Mindretallet så gerne, at en sådan høring blev gennemført.

Et *mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Dansk Folkeparti finder ikke, at der med lovforslaget er taget tilstrækkeligt hensyn til lokalbefolkningens indsigelser, ligesom de lokale lodsejeres interesser heller ikke er blevet varetaget i fornødent omfang. Lodsejernes viden og erfaring er ikke blevet inddraget i projektet, ligesom den lokale alternative plan ikke er blevet genstand for en uvildig vurdering.

Ligeledes kan Dansk Folkeparti ikke acceptere, at lovforslaget er et forslag til anlægslov med

deraf følgende ekspropriationsbestemmelse. Da der stadig resterer store områder, der ikke ad frivillighedens vej er indgået aftaler om, må man imødesee, at denne ekspropriationsret vil blive benyttet i udstrakt grad.

Projektet er oprindeligt budgetteret til 246 mio. kr., men Dansk Folkeparti tvivler meget på, at denne budgetramme kan overholdes, ligesom konsekvensen af Skjern Å Naturprojektet er, at andre naturprojekter må nedprioriteres i forlængelse af, at der anvendes uforholdsmæssig mange ressourcer på dette ene projekt.

Fra lokal side har der været forslag fremme om, at borgerne skulle høres i denne sag, f.eks. gennem en lokal folkeafstemning. Dette forslag kan Dansk Folkeparti naturligvis tilslutte sig, da det er i lokalområderne, den store viden og erfaring med hensyn til hele projektets konsekvenser for landbruget og erhvervslivet findes. Det burde derfor efter Dansk Folkepartis opfattelse have afgørende betydning for projektets gennemførelse, hvordan den lokale stillingtagen er.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Enhedslisten er tilhænger af naturgenopretningsprojektet for Skjern Å, men kan ikke acceptere, at der gives mulighed for at udbetale erstatninger, uden at ejendomsretten overtages.

Over $\frac{3}{4}$ af Skjern Å Naturprojekt er nu gennemført succesfuldt ved hjælp af frivillige salg og jordfordeling. Så kommer man med dette lovforslag til gennemførelse af den sidste $\frac{1}{4}$ og vil indføre mulighed for at udbetale erstatninger, uden at staten overtager ejendomsretten. Samtidig indfører man også muligheden for ekspropriation.

I så stort et naturgenopretningsprojekt som Skjern Å, hvor over 2.000 hektar berøres direkte, er der mange forhold, som skal falde på plads, og det er naturligvis ikke alt, man på nuværende tidspunkt kan overskue. I de kommende år vil der vise sig nye mindre reguleringer, som er nødvendige for at få det hele til at fungere. I det omfang, man lader de nuværende ejere beholde ejendomsretten og betaler erstatning for de påførte tinglyste restriktioner, vil det blive nødvendigt med nye forhandlinger og nye erstatninger, når fremtidige nødvendige detaljer skal falde på plads. I det omfang, man klarer sig ved frivillige salg og jordfordeling som hidtil og ved ekspro-